

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 548 **din data de 11.09.2019**

Dosar nr.: 65/2018

Petiția nr.: 650/07.02.2018

Petent: **Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare Mikó**

Reclamat:

Obiect: afirmații discriminatorii la adresa comunității maghiare

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare Mikó Imre cu sediul în Sfântu Gheorghe, Str. Presei nr. 4, Biroul HUB, nr.22, jud. Covasna, **cu adresa de corespondență** în Sfântul Gheorghe, str. Martinovics Ignác nr. 2, județul Covasna

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petentul reclamă afirmații discriminatorii la adresa comunității maghiare făcute în cadrul emisiunii „Jocuri de putere” de la Realitatea TV.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

5. Prin adresa înregistrată sub nr. 650/16.02.2018 a fost citată petenta, iar prin adresa înregistrată sub nr. 854/16.02.2018 a fost citată partea reclamată pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 06.03.2018.

6. Procedură legal îndeplinită.

7. Având în vedere faptul că procedura de citare a fost incomplet realizată (plicul adresat părții reclamate returnându-se la sediul instituției) pentru data de 06.03.2018, în cauză s-a dispus recitarea părților pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 13.12.2018, prin adresele înregistrate sub nr. 7409/29.11.2018.

8. La termenul stabilit, la ședința de audieri ambele părți au fost absente.

9. Partea reclamată a depus punct de vedere înregistrat sub nr. 7729/18.12.2018 care a fost comunicat petentei prin adresa înregistrată sub nr. 7860/28.12.2018.

10. Petenta depune concluzii scrise prin adresa înregistrată sub nr. 479/01.02.2019, respectiv 583/07.02.2019.

IV. Susținerile părților

Susținerea petentului

11. Prin sesizarea înregistrată la CNCD sub nr. 650/07.02.2018, petenta reclamă faptul că în data de 27.07.2017, în cadrul emisiunii „Jocul de Putere” de la Realitatea TV găzduită de domnul R. B., invitatul din acea seară domnul O. T. a făcut afirmații discriminatorii la adresa comunității maghiare.

12. Discursul a fost următorul: „Încă o dată trebuie să-i spunem și domnului Hunor, care este mai arogant decât îi permite statutul, dânsul este un iobag mai de lux. Există două categorii de iobagi în Imperiul Austro-Ungar: iobagul român care a fost talpă, și iobagul maghiar care a fost ciorap. Cizma era austriacă totuși. Adică să nu se prezinte domnul Hunor ca fiind toc de cizmă, că dânsul este doar un călcâi deșirat de ciorap de lână, **pentru că ungunii astea au fost în Imperiul Austro-Ungar, niște ciorapi de lână.** Cizma a fost austriacă, imperiul s-a numit Habsburgic, componenta ungară a fost doar o componentă de nume. **Acești samavolnici, acești nomazi, care n-au avut în viața lor un stat al lor, îl au datorită armatei române în 1919.** Armata română a dat un stat acestor indivizi. Se numește statul maghiar, care n-a existat niciodată până atunci. (...) Și atunci **acești iobagi, ca orice iobag, ca orice sărac cu bani,** au devenit aroganți cu cine? Știți cum seamănă maghiarii față de noi? Cu Mr. Bean din comediiile alea când găsește și el o mașină mai mică decât a lui (...) și pă aia fură locul de parcare. Așa sunt și **țărani aceștia care au senzația că ei sunt aristocrați. Ce sânge albastru are o populație de nomad?”**

13. Se consideră că manifestarea domnului O. T. aduce grave atingeri dreptului la demnitate a minorității naționale maghiare din România, și, prin urmare, fapta săvârșită întrunește elementele constitutive ale contravenției reglementate de art. 15 raportat la art. 2 alin. (2) și (5) din O.G. nr. 137/2000.

14. Referindu-se la comunitatea maghiară din România, partea reclamată folosește expresii precum **„ciorapi de lână”, „samavolnici”, „nomazi”,** și propagă o imagine ofensatoare despre etnicii maghiari, și anume că aceștia sunt inferiori populației majoritate, cetățeni de gradul al doilea, ceea ce, după cum sugerează, derivă pur și simplu din originea lor (asiatică). Mai mult, partea reclamată poziționează minoritatea maghiară într-un raport de subordonare față de majoritatea română, atunci când afirmă că maghiarii „[...] **n-au avut în viața lor un stat al lor, îl au datorită armatei române în 1919.**” Prin asemenea afirmații, partea reclamată situează relațiile româno-maghiare într-un context de subordonare aproape colonială, sugerând că li s-ar cuveni recunoștință românilor pentru însuși existența statului maghiar. Domnul O.T. nu numai că dezinformează publicul prin distorsionarea faptelor istorice stabilind o falsă echivalență între Ungaria ca stat suveran, independent și etnicii maghiari din Transilvania, dar și denigrează istoria maghiarilor de pretutindeni.

15. Dincolo de faptul că din punct de vedere istoric, conținutul celor spuse nu este în conformitate cu realitățile istorice, o astfel de manifestare în mass-media nu poate fi calificată altfel decât ca una discriminatorie, care în același timp este aptă să conducă la incitarea publicului la ură și/sau discriminare împotriva unor categorii de persoane, în speță, împotriva cetățenilor români, aparținând minorității maghiare din România, precum și împotriva tuturor celor care doresc respectarea normelor legale adoptate tocmai pentru a combate toate formele ale discriminării. Cu alte cuvinte, prin discurs se creează o atmosferă dezagreabilă la nivelul comunității maghiare. Membrii comunității maghiare din România, cetățeni români de rând, se simt etichetați ca fiind inferiori majorității române, întrucât mesajul unor astfel de afirmații este perceput ca animozitate - propagată din sfera publică și dispersată apoi în societate - față de care aceștia sunt vulnerabili și neputincioși.

16. Se solicită constatarea caracterului contravențional al faptei constând în discursul/afirmațiile făcut/făcute cu ocazia emisiunii „Jocuri de Putere” de la Realitatea

TV, difuzată în data de 27.07.2017., găzduită de domnul R. B., aplicarea limitei maxime a sancțiunii de amendă contravențională prevăzută la art. 26 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare și aplicarea sancțiunii de la art. 26 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constând în obligarea reclamatului la publicarea în mass-media a unui rezumat al hotărârii pe care C.N.C.D o va pronunța.

17. Prin concluziile scrise înregistrate sub nr. 479/01.02.2019, respectiv 583/07.02.2019 își menține punctul de vedere formulat în plângere, în care comportamentul manifestat de partea reclamată și declarațiile făcute sunt neadecvate și au ca scop instigarea la ură contra domnului Kelemen Hunor și contra comunității maghiare din România.

Susținerile părții reclamate

18. Prin punctul de vedere depus și înregistrat sub nr. 7729/18.12.2018, partea reclamată solicită respingerea petiției ca nefondată având în vedere că în cuprinsul discursului rostit în cadrul emisiunii „Jocuri de putere” de la Realitatea TV din data de 27.07.2017 nu se regăsește nicio exprimare de natură a avea un conținut discriminator în privința comunității maghiare din România, replica acestuia încadrându-se în limitele libertății de exprimare.

19. Mai mult decât atât, partea reclamată specifică că a fost invitat în cadrul emisiunii în calitate de jurnalist pentru a participa la anumite dezbateri cu temă politică, iar în cadrul dezbaterilor s-a discutat despre anumite declarații ale unor lideri politici din cadrul UDMR. Prin discursul său, a avut în vedere o replică inclusiv la declarația dlui. deputat de Covasna - (UDMR) făcută în cadrul unei conferințe de presă, prin care acesta a afirmat următoarele cu privire la realizarea României ca stat și cu privire la Centenar: „Trebuie să fie anul doliului 2018. Din punctul nostru de vedere, este anul doliului în România și dacă se pune un steag tricolor pentru sărbătoare, trebuie pus și un steag negru.”

20. Chiar dacă afirmațiile părții reclamate pot fi considerate ofensatoare, acestea nu pot fi considerate discriminatorii întrucât exprima un punct de vedere (exprimat în mod plastic) cu privire la aspecte istorice, asupra unei anumite regiuni și asupra unei perioade în care maghiarii erau un popor nomad și a unei alte perioade când poporul maghiar era dominat politic și economic de austrieci.

21. Se menționează că nu a folosit expresii jignitoare, rasiste sau care să instige la ură ori violență în privința comunității maghiare din România.

22. Partea reclamată reproduce definiția din DEX a termenilor „*salmavolnic*” și „*nomad*” și menționează că expresia „*ciorap de lână*” a fost folosită în context, fiind o metaforă „*iobagul roman care a fost talpa, și iobagul maghiar care a fost ciorap. Cizma era austriacă totuși*”. Totodată menționează că asemenea comparații au fost folosite și față de români, prin intermediul unei comparații, sens în care nu poate fi reținut faptul că s-a făcut o serie de afirmații discriminatorii la adresa unei anumite minorități naționale.

V. Motivele de fapt și de drept

23. **În fapt**, Colegiul director reține afirmațiile discriminatorii la adresa comunității maghiare făcute de către partea reclamată în cadrul emisiunii „Jocuri de putere” de la Realitatea TV.

24. Întregul discurs ar trebui structurat astfel: critica la adresa politicianului, a președintelui de partid, metafora „*iobagul român care a fost talpă, și iobagul maghiar care a fost ciorap. Cizma era austriacă totuși*”, și afirmația „*...acești samavolnici, acești nomazi, care n-au avut în viața lor un stat al lor, îl au datorită armatei române în 1919.*”

Armata română a dat un stat acestor indivizi. Se numește statul maghiar, care n-a existat niciodată până atunci...”.

25. În drept, în soluționarea prezentei sesizări, apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

➤ art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;

➤ art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;

➤ art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată.

26. Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate a persoanei, interzicerea discriminării raportată la declarațiile părții reclamante. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

27. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie:

- **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- **să urmărească un scop legitim,**
- **să fie necesară într-o societate democratică și**
- **să fie proporțională cu scopul urmărit** (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Ingerința să fie prevăzută de lege

28. **Prima cerință, cea a existenței unei prevederi legale,** care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciem că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

29. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare, se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România, indiferent de naționalitatea, etnia sau religia acestora.

30. Protecția demnității unei persoane aparținând unui grup minoritar, constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcarea demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul etnic și religios,

- or, un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un grup etnic – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

31. **Colegiul director constată că primele două condiții** (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) **pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.**

Necesitatea ingerinței

32. **Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.**

33. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”).

34. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, **iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere** (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

35. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (vezi Handyside v. United Kingdom par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

36. În scopul de a determina dacă respectivele declarații, obiect al prezentei sesizări, constituie element de incitare la ură națională, Colegiul director va examina: **obiectivul urmărit de partea reclamată, contextul în care a avut loc, conținutul comentariilor, locul în care au fost făcute declarațiile, persoana, funcția autorului declarației.**

Obiectivul urmărit de reclamat

37. Obiectivul urmărit este important: au dorit aceștia să disemineze opinii legate de etnia sau naționalitate ori a urmărit doar informarea publicului asupra unui subiect de interes public (vezi Jersild c. Danemarca)? La acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina, acest aspect neavând relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

38. Colegiul director apreciază că în speța de față, sunt supuse analizei afirmațiile/declarațiile publice discriminatorii ale părții reclamate, îndreptate împotriva comunității maghiare, pe criteriul naționalitate, în cadrul emisiunii TV.

Contextul în care a avut loc

39. Afirmațiile au fost făcute de către partea reclamată, la data de 27.07.2017, în calitate de invitat, în cadrul unei emisiuni TV.

Conținutul afirmațiilor

40. Partea reclamată a rostit următorul discurs: *„Încă o dată trebuie să-i spunem și domnului Hunor, care este mai arogant decât îi permite statutul, dânsul este un iobag mai de lux. Există două categorii de iobagi în Imperiul Austro-Ungar: iobagul român care a fost talpă, și iobagul maghiar care a fost ciorap. Cizma era austriacă totuși. Adică să nu se prezinte domnul Hunor ca fiind toc de cizmă, că dânsul este doar un călcâi deșirat de ciorap de lână, pentru că ungurii ăștia au fost în Imperiul Austro-Ungar, niște ciorapi de lână. Cizma a fost austriacă, imperiul s-a numit Habsburgic, componenta ungară a fost doar o componentă de nume. Acești samavolnici, acești nomazi, care n-au avut în viața*

lor un stat al lor, îl au datorită armatei române în 1919. Armata română a dat un stat acestor indivizi. Se numește statul maghiar, care n-a existat niciodată până atunci. (...) Și atunci acești iobagi, ca orice iobag, ca orice sărac cu bani, au devenit aroganți cu cine? Știți cum seamănă maghiarii față de noi? Cu Mr. Bean din comediiile alea când găsește și el o mașină mai mică decât a lui (...) și pă aia fură locul de parcare. Așa sunt și țărani aceștia care au senzația că ei sunt aristocrați. Ce sânge albastru are a populație de nomad?”.

41. În privința criticii la adresa președintelui de partid, aceasta nu reprezintă discriminare, afirmațiile părții reclamante, încadrându-se în libertatea de exprimare.

42. Afirmația „iobagul român care a fost talpă, și iobagul maghiar care a fost ciorap. Cizma era austriacă totuși.” din discursul părții reclamante, îmbracă formele unei metafore, care nu reprezintă discriminare, ci încearcă doar să caracterizeze relațiile politice din cadrul Imperiului Austro-Ungar într-o viziune personală.

43. Textul supus dezbaterii este următorul „...acești samavolnici, acești nomazi, care n-au avut în viața lor un stat al lor, îl au datorită armatei române în 1919. Armata română a dat un stat acestor indivizi. Se numește statul maghiar, care n-a existat niciodată până atunci...”

44. Întrebarea firească ar fi dacă aceste aprecieri erau necesare în contextul dezbaterii publice.

45. Astfel Colegiul nu poate decât să constate faptul că în prezenta cauză s-a depășit sfera caracterului informativ care prezintă interes pentru opinia publică aducând atingeri demnității persoanelor aparținând unui grup minoritar, comunității maghiare.

46. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Lingens c Austriei a reținut faptul că „Libertatea presei este unul din cele mai eficiente mijloace prin care publicul află și își formează opinii despre ideile și atitudinile conducătorilor politici. În sens larg, libertatea dezbaterii politice este esența conceptului de societate democratică, concept care domină Convenția în întregul său. Limitele criticii acceptabile sunt mai largi cu privire la politicieni decât în raport cu indivizii obișnuiți. Spre deosebire de cei din urmă, politicienii trebuie să accepte în mod inevitabil și conștient verificarea strictă a fiecărui cuvânt și fapta, atât din partea jurnaliștilor, cât și a marelui public, și, în consecință, trebuie să dovedească un grad mai mare de toleranță. Indubitabil, articolul 10 paragraful 2 conferă reputației altora - cu alte cuvinte, tuturor persoanelor - dreptul de a fi protejată, iar această protecție include și politicienii, chiar și atunci când aceștia nu acționează în nume propriu; dar, în astfel de cazuri, cerințele acestei protecții trebuie cântărite cu interesele dezbaterii libere a chestiunilor politice. Din argumentația multiplă a Curții rezultă că interferența cu exercițiul libertății de exprimare al dlui Lingens nu a fost „necesară într-o societate democratică... pentru protecția reputației... altora” ; a fost disproporționată în raport cu scopul legitim urmărit. În consecință se apreciază faptul că articolul 10 al Convenției a fost încălcat.

47. Conținutul afirmațiilor a condus la crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare la adresa persoanelor aparținând unui grup minoritar, potrivit art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

Unde au fost făcute afirmațiile

48. Petenta sesizează faptul că afirmațiile părții reclamante au avut loc în spațiul public, în cadrul emisiunii „Jocul de Putere” difuzată pe postul Realitatea TV, în data de 27.07.2017.

49. Având în vedere faptul că afirmațiile respective au avut loc în cadrul unei emisiuni de televiziune, acestea au avut un caracter public.

50. Impactul public a respectivei declarații este unul semnificativ.

Rolul în societate a persoanelor, autori ai afirmațiilor

51. Din perspectiva analizei limitelor libertății de exprimare, rolul, poziția autorului declarației supusă controlului este determinantă. Partea reclamată este jurnalist, analist politic și persoană publică. Prin hotărârea CEDO, secția I, hotărârea Verlagsgruppe News GmbH c. Austria, 14 decembrie 2006, 76918/01 se arată faptul că *Art. 10 permite și publicarea unor texte ce pot aduce atingere demnității unei persoane, dacă subiectul este de interes public și a fost tratat cu bună credință*. Subiectul politic este de interes nu însă și afirmațiile cu caracter general făcute la adresa maghiarilor.

Concluzii

52. Colegiul director, reiterează faptul că, libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. **Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.**

53. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „**acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.** (CEDO, Lingens c. Austriei).”

54. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că **“libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.”** (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

55. În acest sens, “Presa joacă un rol esențial într-o societate democratică. **Deși nu trebuie să depășească, între alte limite, și pe aceea a protecției reputației altora, este de datoria presei să transmită informații și idei cu privire la toate chestiunile de interes public.** (CEDO, 26 noiembrie 2001, cauza Observer și Guardian c. Regatul Unit, cauza Bladet Tromso și Stensaas c. Norvegia, cauza Von Hannover c. Germaniei).

56. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care aceasta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice. De aici decurge poziția privilegiată acordată liberei discutări a chestiunilor de interes general și în particular libertății presei, atunci când aceasta intră în conflict cu alte valori pe care statul le poate în mod legitim apăra.

57. **Apreciem că, în speța de față se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare, partea reclamată urmărind să sublinieze anumite aspecte apreciate ca negative, însă modul în care au fost formulate afirmațiile a condus la**

lezarea demnității persoanelor aparținând unui grup minoritar, **la crearea unui sentiment de inferioritate cu atât mai mult cu cât au fost atinse aspecte legate de istoria maghiarilor, de distorsionare a faptelor istorice.**

58. Trebuie avute în vedere stereotipurile, atât cele pozitive, cât și cele negative, atât de către societate în general cât și de jurnaliști, rolul acestora fiind deosebit de important în formarea unei societăți care își respectă toți semenii săi, fără nici un fel de deosebire.

59. Libertatea de exprimare este un drept recunoscut de societate, Curtea Europeană a Drepturilor Omului statuând deseori, pe baza jurisprudenței sale bine stabilite, că presa joacă un rol esențial într-o societate democratică, dar ea nu trebuie să încalce anumite limite care țin în plus de protecția reputației și drepturilor celorlalți.

60. Garanția oferită jurnaliștilor de art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, după cum a subliniat Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin jurisprudența sa (a se vedea cauza Stângu și Scutelnicu împotriva României, par. 49 și 51), este subordonată condiției ca cei în cauză să acționeze cu bună credință, în sensul de a furniza informații exacte și demne de credit, cu respectarea deontologiei jurnalistice.

61. Prin modul în care au fost făcute afirmațiile, a fost atins un criteriu de discriminare, și anume cel al naționalității.

62. În acest context, afirmațiile „...*acești samavolnici, acești nomazi, care n-au avut în viața lor un stat al lor, îl au datorită armatei române în 1919. Armata română a dat un stat acestor indivizi. Se numește statul maghiar, care n-a existat niciodată până atunci...*” sunt de natură a produce grave consecințe conținând elemente de incitare, de instigare la ură rasială sau națională. Totodată s-a produs o reală distorsionare a istoriei maghiarilor.

63. Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură afirmațiile părții reclamante au o natură discriminatorie, astfel cum este prevăzut în art. 2 alin.1 al O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

64. Art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare prevede *”potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*.

65. Potrivit art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist - șovină, de instigare la ură rasială sau națională ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

66. În doctrina de specialitate privitoare la dreptul la opinie și exprimare, precum și exercitarea acestuia, se remarcă, sub acest aspect, că Pactul internațional privitor la drepturile civile și politice (publicat în Colectia de Legi și Decrete IV/1974) prin art. 19 alin. 3 stabilește că „exercițiul libertății de exprimare comportă îndatoriri speciale și

responsabilități speciale și că poate fi supusă anumitor **restricții care trebuie să fie expres stabilite prin lege și sunt necesare: respectul drepturilor sau reputății altora; salvagădării siguranței naționale, ordinii publice, sănătății sau moralității publice**".

67. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în art.10 că: "orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare" și precizează în mod expres limitele acestui drept în alineatul 2 al aceluiași articol: "exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputății sau a drepturilor altora."

68. Având în vedere considerentele expuse mai sus, Colegiul director constată că se întrunesc cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare prevăzute de art. 2 alin. 1 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

69. Raportat la fapta de discriminare constatată, Colegiul director dispune sancționarea cu amendă contravențională în cuantum de 2.000 lei a părții reclamate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art.20 alin.(2) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Constatarea existenței unui tratament diferențiat, discriminatoriu, pe criteriul naționalității, potrivit art. 2 alin. (1) și precum și al art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată;
2. Aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 2.000 lei, în sarcina *părții reclamate*, potrivit art. 2 alin. (11) și art. 26 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda se va achita la **Administrația Finanțelor Publice București**, conform **Ordonanței nr. 2 din 12 iulie 2001 privind regimul juridic al contravențiilor**. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar) în termen de 15 de zile din momentul în care constituie de drept titlu executoriu, conform art. 20 alin. 10 al **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

POPA CLAUDIA – Membru

SANDU TATIANA VERONICA – Membru

Motivată și tehnoeditată I.D./F.L.I.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr.554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.